

SLOVENSKI NAROD.

Plača vsak dan s večer izvenredni nedelje in pravno tar velja po šteti prejemam za avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 3 K. Kder hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nametlje celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne oira. — Za omanila se plačuje od petarostopne petik-vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izloče frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolično pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Krvava noč

Minolo noč je po Ljubljani divjalo vojaštvo tako grozovito in besno, da kaj takega svet še ni videl. Kri je tekla v potokih, pokale so puške, divjali so bajoneti in mrlji in ranjenci so s svojo krvjo močili ljubljanska tla.

Kar je počenjal vojaštvo, presega vse meje in počenjal je to brez vzroka in brez povoda.

Ogorčenje zaradi ptujskih dogodkov se je bilo že poleglo vsaj toliko, da se ni bilo ničesar več bati. Poziv župana Hribarja, osebno pomirjevanje vplivnih someščanov in pisava časopisja vse to je ugodno vplivalo na občinstvo. Nevarnosti ni bilo prav nobene več.

Ze v soboto zvečer ni bilo več nevarnosti, in se tudi vzlic provokatoričnemu postopanju vojaštva in orožništva ni nič resnega zgodilo. Včeraj je bilo že celo nepotrebno, razpostaviti vojaštvo, ker je moral tudi najomejnejši biri vedeti, da te vojaške in orožniške gonje po mestu ljudi samo razburjajo. Namesto da bi se bilo pomirjevalno vplivalo na ljudstvo, jih je vojaštvo in orožništvo s svojim nastopanjem samo dražilo in izživalo.

A ljubljansko prebivalstvo je pohlevno in prizanesljivo. Brez vsakega odpora se je pokoravalo vsem poveljem. Na en kamen ni bil vržen, ne en spopad se ni primeril, prav ničesar se ni zgodilo, kar bi moglo dati le senco opravičenja groznemu divjanju vojaštva. Ljudje so se pač tu in tam zbirali v večjih gručah, prepevali slovenske pesmi in žvižgali vojaštvu zaradi njegovega sirovega postopanja ali drugače se ni ničesar zgodilo, prav ničesar in nobenega vzroka ni bilo, rabiti orožje, kaj še streljati.

Vojaštvo je divjalo po mestu, kakor bi hotelo vse pobiti, vse poklati in vse postreliti.

Vodstvo »varnostnih« odredb je bilo v rokah nemško-nacionalnega kazinota deželnovalnega tajnika dr. Mathiasa. Policijskemu svetniku Wratschku je vlada odvzela vodstvo, ker je v soboto premilo postopal in vsled tega prišel v konflikt z žandarškim polkovnikom Riedlingerjem, ki je menda komaj čakal, da vidi teči slovensko kri.

Dva mrljica, sedem smrtno ranjenih in več sto lahko ranjenih — to so žrtve minole krvave noči, nedolžne žrtve, katerih kri kriči do neba.

Nečuvno in vnebovpijoče je, kar se je zgodilo minolo noč. Vsa srca drhte sočutja do ranjenec in mrljicev, vse duše plamte v neskončnem ogorčenju nad postopanjem vojaštva.

Kaj imajo ljudje na sreih, kaj jim je na ustnih, se ne da povedati na tem mestu, to bodo povedali poklicani zastopniki ljubljanskega prebivalstva na pristojnem mestu.

Ljubljana plaka danes nad žrtvami minole noči. S krvavimi črkami ostanejo dogodki te noči zapisani v vseh sreih, nepozabno in neizbrisno.

Ustreljena

sta bila Pred škofijo

Rudolf Lunder

22letni strojnik »Narodne tiskarne« v trenutku, ko je s svojo nevesto odhajal; zadet je bil od zadaj v pljuča in bil na mestu mrtev;

Ivan Adamič

15letni četrtošolec, kateremu je krogla predrila pleča in šla skozi pljuča na drugi strani ven. Katehet je ranjenca dal v poslednje olje.

Ranjenci

Težko so bili ranjeni:

Anton Adamič,

bratranec ubitega Iv. Adamiča. Preboden je bil od zadaj z bajonetom;

Josip Simončič

17letni kleparski pomočnik ima na levi nogi meso popolnoma raztrgano;

Albina Traven

komptoaristka, je bila mirno idoč po cesti zabodena z bajonetom v meča;

Božidar Borštnik

18letni sedmošolec, ki ima obe nogi pod kolenom prestreljeni in je na levi nogi kost popolnoma prestreljena;

Mihael Golavšček

20letni mesarski pomočnik. Krogla mu je od zadaj prebila glavno žilo;

Albin Tomšič

17letni kovaški pomočnik ima prestreljen prsni koš in ranjena desna pljuča;

Pavel Štrukelj

31letni delavec, ima globoko rano na desnem stegnu, prizadejano od zadaj;

Martin Štrukelj

41letni delavec, je od zadaj zadet skozi ledje v trebuh.

Ti ranjenci so v bolnici in so vsi v smrtni nevarnosti.

Poleg teh je pa še nebroj oseb, ki so lahko poškodovane in so ostale v domači oskrbi.

* * *

— Med vojak 27. pešpolka je bila zarota! V vojašnici 17. polka je splošno znano, da so imeli vojak 27. polka po oddelkih tajno posvetovanje ter so sklenili, da se pri vsaki priložnosti krvavo maščujejo nad ljubljanskim prebivalstvom. Izmed častnikov je bil baje v zaroto posvečen poročnik Mayer.

— Vojaki poksajo krvavemu klanju. Ko so začeli snoči pod komando poročnika Mayerja pokati puške, zaploskali so pred Prešernovim spomenikom stoječi vojak i. Za to imamo več prič. Znana nam gospa, ki je vojakom v obraz zaklicala, da je tako postopanje podlo, ne pa junaško.

— Pijani dragonci so kakor divji mahali s sabljami, s posebnim veseljem proti ženskam in otrokom. Pred kavarno »Avstria« se je neki dragonec brez vzroka zagnal s konjem proti mali gručici žensk ter z golo sabljo mahal mednje. Baje je neka ženska ranjena. Naj se nam javi!

— Junaški častnik. Neki častnik je pozval snoči orožnika, da je spremlj njega in v njegovi družbi se nahajajočo se zakonsko dvojico naprej na Rimsko cesto, potem pa je moral orožnik še tega junaka v uniformi spremljati na Žabjek.

— Poročnik Mayer je v petek rekel moštvo: »Haut nur drein, wo ihr nur drein hauen könnt!« Ta poročnik je zapovedoval vojaštvu na najbolj eksponiranih točkah. Deželno predsedstvo je bilo snoči telefonično obveščeno, da se bo brez dvoma zgodila velika nesreča, ako se bodo poročniku Mayerju še nadalje pustile svobodne roke. Deželni predsednik baron Schwarz je odgovoril po komisarju baronu Lazariniju, da nima na varnostne odredbe nobene ingerence in da nosi za vse odgovornost edino komisar dr. Mathias. Četrta ure kasneje se je že streljalo. Streljati pa je ukazal poročnik Mayer!

— »Gospa Belina« v Židovskih ulicah je baje rekla, ko je slišala o žrtvah: »Prav je tako! Čemu pa hojijo na pot?« Pripomnimo, da je ta »dama« svoj čas kot mlekarica porivala dan na dan voziček iz Kleč v mesto in da do 20. leta ni znala nemške besede, kar se jej še danes ne posreči popolnoma. A vkljub temu je vsa rodovina hudo nemščurka.

— Kazinot — lopov. Stalo je snoči šest slovenskih žensk pred kazinotom in so se razgovarjale. Kar pridri nekdo z gorjačo iz kazine ter lopi eno po glavi, da se jej je zvrtele. Ko so šle k orožnikom, ki so poleg

stali (!), po pomoč, so jih ti z bajoneti nagnali!!! Kdo je tista dama, kdo je tisti lopov?

— Neki oficirček je snoči vdrl v frančiškansko cerkev, ter je v cerkvi z golo sabljo tepel neko žensko in druge ljudi preganjal, da so preplašeni begali.

— Nemčurji v Šiški so snoči v senci bajonetov izzivali s »Heil«. Slovenci so bili pasivni, seveda, ker so bili tam orožniki in vojaki, ki bi jih začeli klati.

— Lekarnar Mardetschlager pri čevljarskem mostu je zavpil oficirju Mayerju: »Schiessen Sie die windischen Schweinehunde nieder!« (Postrelite slovenske svinje in pse!)

— Gostilna »Črni Orel« pri »Narodni kavarni« je torišče nemškutarstva.

— Krojač Reisner je stal včeraj pred kazino, se rogat Slovincem in repeničil: »Tu sem, kaj mi morete!« Reisner je doma iz St. Janža na Dolenskem, žena njegova, nekdanja tobačna delavka pa še nemški ne zna. Preobjedla sta se slovenskega kruha.

— Junaki — proti 2letnemu otroku. Ko se je snoči vračala žena čevljarja Blaža z 2letnim otrokom domov, ustavili so jo vojaki ter je vojak 28. pešpolka najprej nastavlil bajonet materi na prsi, potem pa še otročku. Na ta način nastopajo nemški vojaki med Culukafri!

— Napredno dijaštvo (O. s. n. n. d.) je sklenilo nadzirati, kako se izpolnjuje geslo »Svoji k svojim«. V ta namen bodo vedno pazili, kako ljudje hodijo k nemškim trgovcem in če se zasači Slovenca pri njih, doživel bo takoj na cesti škandal, nato pride pa še v liste. Odločno se bo nastopilo tudi proti nepotrebnemu nemškemu govorjenju, in če ne bode zadostoval enkratni opomin »Govorite slovensko!« takoj na mestu, pričelo se bo take ljudi družabno bojkotirati. To velja zlasti za dijakine in dijakinje, kateri se čutijo blažene, če morejo v nemškem družbi govoriti germanščino. Iz ljubljanskih ulic mora izginiti nemščina! Slovenci! Podpirajte edino odločno narodne trgovce, tudi ne takih, ki imajo »Prosčetine« reklamne tablice, pa anonsirajo v »Südmärkener« koledarju. Na vse take stvari bo liberalno dijaštvo strogo in brezobzirno pazilo. Vsak prestopok bo kruto kaznovan!

— Vladni svetnik Kulovec je po prvi salvi ob oknu svojega stanovanja s ploskanjem izražal svoje veselje. — Ob oknu so bile tudi dame in med njimi okrajni komisar Sima. Ploskanje je slišal gostilničar g. Zajec, ki je ogorčeno radi te sirovosti glasno zaklical: »Fej!« Na ta klic je družba v stanovanju vladnega svetnika dr. Kulavieza znova jela ploskati. Ves dogodek je videla in slišala ploskanje tudi gospa dr. Robidova. Lastnik hiše je vladnemu svetniku dr. Kulaviezu takoj danes odpovedal stanovanje. Izseliti se ima iz stanovanja tekom treh dni.

— Tudi med častniki je bila zarota. Neka gospodična je šla zraven grupe oficirjev in je mimogrede slišala besede: »Die Slovenen werden schon spürn, was sie getan haben.« To pomeni, da so se oficirji med sabo dogovorili, da nastopajo proti Slovincem na svojo pest.

— Belgijska godba bi nikdar več ne smela v Ljubljani igrati; treba nastopiti z isto odločnostjo kot so v nemškem Gradcu nastopili proti bošnjakom.

Nemci so dosegli svoj namen. Iz prava zanesljivega vira vemo, da je vladalo od petka sem v krogih tukajšnjih kazinotov veliko ogorčenje proti Schwarzu, ker se ni v petek streljalo na demonstrante. Zatevali so, da naj takoj odstopi. Pokorno se je odzval povelju visokorodni baron in včeraj je vojaštvo popravilo, kar je v petek zamudilo.

— Demonstracije je umetno aranžiralo vojaštvo samo. Včeraj ob petih popoldne je jeznil po tivolskem drevoredu, kjer drugače niti kolesar

voziti ne sme, cel eskadron dragoncev, ki je mirno tam stoječe ljudi izžival z žaljivimi klici. Zadnji konjik, neki stražmojster je vihtel sabljo okrog sebe in vpil: »Te proklete krote smrkave!«

— Poročnik Mayer je imel očividno nalogo ljudi toliko časa izživati, da bi našel vzrok za streljanje. Na Marijinem trgu je napravil kordon s svojimi štajerci po sredi trga, vihtel tam sabljo in grozil z njo demonstrantom. Nekega pasanta, ki je povsem mirno prosil, naj ga puste skoz kordon, je tam stoječi vojak prav divjaško naskočil z bajonetom in se ima dotičnik le svoji spretnosti zahvaliti, da ni danes med žrtvami.

— Značilno! Da je sploh prišlo do izgrediv, je povzročilo vojaško poveljstvo, ki je poslano poročnika Mayerja ljudi pobijati, dasi je njegova sirovost že znana iz prejšnjih dni, dočim so poročnika Perlesa, ko se je v petek precej taktno vedel, obdržali v vojašnici.

— Vsa Ljubljana naj razobesi žalne zastave in se udeleži pogreba. — Belgijski regiment ne sme ostati v Ljubljani!

— Kolikšno zločinstvo so uprizorili, so brz merodajni faktorji izprevideli, kajti poročnik Mayer je ponoči v civilni obleki pobegnil iz Ljubljane, hudodelski vojaški oddelek pa so adjutanti na kolesih takoj odpoklicali nazaj v vojašnico.

— Žrtev brutalnosti. Pevsko društvo »Slavec« se udeleži korporativno z zastavo pogreba svojega zvestega člana gospoda Rudolfa Lundera, ki je padel kot nedolžna žrtev nečuvne sirovosti nemške vojaške brutalnosti. Da izkažemo mučeniku zadnjo čast kakor tudi, da s polnoštevilno udeležbo demonstrativno obsojimo nemško objestnost, pozivlje odbor svoje člane, da se zanesljivo udeležijo danes zvečer pevske vaje za nagrobnice nedolžni žrtvi. — O d b o r.

— Poziv. Pozivljamo vsa narodna društva, da se korporativno udeležijo pogrebov nedolžnih padlih žrtev nemške brutalnosti.

— »Wer hat den Befehl gegeben zu schiessen?« Snoči ob 9. uri 10 minut je vojaštvo tudi streljalo na Marijinem trgu pred Urbančevu hišo. Na prvo salvo je prihitel neki višji častnik — bil je menda polkovnik — ter zakričal: »Wer hat den Befehl gegeben zu schiessen?« Predstavil se mu je poročnik dotične čete ter samozavestno odgovoril: »Ich.« Konstatujemo, da so vojaštvo vodili sami mladi poročniki in kadeti, ki so jedva zapustili kadetno šolo. In taki ljudje, ki menijo, da je poročnik prva oseba na svetu, so postopali tako, kakor bi gotovo ne nastopal nobeden oficir v vsaj nekoliko zrelejši dobi. Čemu ni vojaška oblast izročila poveljstva nad vojaštvom starejšim stotnikom, ki bi gotovo postopali pametneje, da bi ne bilo treba prelivati nedolžne krvi? Vsak količjak pameten človek bi prišel do tega, samo vojaška oblast si tega ni domislila. Zato jo tudi zadene vsa peza krivde, da je snoči v Ljubljani tekla slovenska kri v potokih! Pripominjamo, da tiče v Urbančevi hiši tri kroglice in zlomljena dragonska sablja. Konstatujemo, da se je tu, kakor povsodi, streljalo brez povoda — žvižganje in klici »živio« menda vendar niso zadostni razlog, da se strelja na ljudi kakor na divjačino — in da se je streljalo v ulicah, kjer se nahajata dva hotela!

— Kako se je streljalo? Vojaki so večinoma posamezno streljali, v salvah so menda streljali samo na Marijinem trgu. Puške so pokale kakor na lovu, ko se strelja zajce. Vsak vojak je dobro meril, ker drugače bi ne bilo mogoče, da bi bilo toliko žrtev. V Gradcu je na primer za časa demonstracij proti Badeniju oddalo vojaštvo v ozki ulici več salv, a je bil vkljub temu samo eden zadet in ustreljen. Tu v Ljubljani pa je toliko žrtev! Kako je to mogoče? Pri tej priliki omenjamo, da tiči 6 krogel v zidu, kjer je prodajalna Arko, v dre-

voredu, kjer stoje mesarske stojnice, v prvem stanju 2 kroglice, v Bončarjevi hiši, Pred Škofijo pa 6 krogel.

— V soboto ob 11. zvečer je šel mimo hiše fotografa Bertholda neki starček, ki prodaja slaščice. V ulici ni bilo nikogar razen dveh pasantov. Naenkrat prijezdarita dva dragonca in se zaletita proti starčku. Ukazala sta mu, naj se vrne. Starček je takoj ubogal in se vrnil. Toda dragonca s tem nista bila zadovoljna. Hotela sta, naj starček teče in ker ni mogel teči, sta se zapodila za njim in ga z golo sabljo obdelavala. Kakor rečeno, ni bilo tu nič ljudi in prav nobenega vzroka za tako divjanje.

— Včeraj ob 5. uri pridrvi po Lattermanovem drevoredu 34 orožnikov in kakih 40 dragoncev Drevored je bil poln mirno se šetajočega občinstva, ki je osuplo detelo na vse strani. Ko pride oborožena sila do konca drevoreda, razdeli se pri Koslerju v oddelke. Trije orožniki z nasajenimi bajoneti udarijo nazaj po Lattermanovem drevoredu ter razkropijo in potisnejo iz poti občinstvo, ki se je šetalo. Kakih 150 korakov za orožniki so plesali s svojimi konji 4 dragonci ter razburjali s tem šetalece. Neko gospo, ki je peljala v vozičku svojega otroka ter se ni mogla pravočasno umakniti, bi bil konj pohodil, da tega ni zabranil neki gospod.

— Zdravnikov niso pustili k ranjenecem! Ko so snoči vojaki jeli streljati, je hitel dr. Oražen na mesto nesreče, da bi bil na pomoč ranjenecem. Toda na Frančiškanskem mostu ga je ustavil tamkaj službujoči častnik in ga ni pustil naprej. Ko je dr. Oražen povedal, da je zdravnik, je častnik odvrnil, da je pri ranjenih že itak vojaški zdravnik, drugega pa tako ni treba. Šele, ko je intervenirala policija, so dr. Oražna spustili skozi vojaški kordon. Takšno je vojaško človekoljublje!

— Poročnik König je snoči vdrl v Auerjevo gostilno. V veži je kričal: »Ausräumen, wer nicht hinaus geht, den stechet sofort nieder!« Te besede je slišala gospa dr. Oražnova.

— Zakaj je poročnik Mayer dal streljati? Ko se je zgodila snoči nesreča, je hitel na lice mesta zdravnik dr. Oražen. Naletel je na poročnika Mayerja, ki je dal povelje, naj se strelja. Dr. Oražen ga je vprašal, zakaj je dal streljati. Mayer je odgovoril, da za to, ker so demonstranti metali kamenje na vojaštvo. Dr. Oražen ga je na to pozval, naj mu pokaže od kamnov ranjene vojake. Mayer mu je pripeljal vojaka, ki je imel črn noht na prstu. Dr. Oražen: A to je vse? Mayer: A demonstranti so imeli tudi revolverje. Dr. Oražen: Ali imate dokaze za to? Mayer: So! dim tako! Dr. Oražen: Zakaj potem niste revolverjev odvzeli tistim, o katerih ste samo domnevali, da jih imajo? Poročnik je ostal odgovor dolžan na to vprašanje.

— Zakaj so dragonci tako divjali? Ker so bili do nezmožnosti pijani. To suho dejstvo konstatujemo in smo pripravljeni to tudi dokazati. Vemo namreč in lahko tudi dokazemo, da je dal pivovarnar Kosler včeraj popoldne dragoncem 2 hektolitra piva v sodih in dva zaboja piva v steklenicah. To pivo so popili. Potem se seveda ni čuditi, da so pijani dragonci divjali po Ljubljani, kakor pobesneli, da niso bili pred njimi varni niti otroci.

— Tvrdki Krisper in Terdina sta danes tudi razobesili črni zastavi. Razjarjeno ljudstvo je poslalo k trgovcem deputacijo, ki je zahtevala, naj se takoj snameta zastavi, ker se ne more trpeti, da bi ob padlih nedolžnih žrtev kdo hlinil žalost, ki je ne čuti.

— »Hinaus mit der Windischen«. Prizor v soboto zvečer. Četa kakih 15 dragoncev se je zapodila na tri ali šler dame, vračujoče se domu po Dunajski cesti. Revice so zbežale v kot med Matjanovo in Holzerjevo (Bürgerjevo) hišo. Stisneno so proseče

dvigale ob zidu roke. Prestrašeni konji so se vspenjali. Eni teh dam se je posrečilo med konji uiti v Holzerjevo vežo. Nakrat je prišla stara gospa Holzer, baje mati trgovca Bärgerja v vežo. Dama jo je mlo prosila, naj ostane toliko časa v veži, dokler ne odidejo dragonci. — In kaj je storila nemčurka? Besno je zavpila: „Hinaus mit den Windischen, hinaus!“ Poklicala je na to še orožnika in dala revico še iztirati iz veže. In ta dama je bila slučajno odjemalka tvrde Holzer (Bärger).

— **Veselite med nemškimi vojaki.** Ob vojaškem oskrbovališču je stal kordon vojakov, ki so zapirali oost. Podčastnik, ki je prišel po krvavih dogodkih zraven, je šaržom-krajinom vidno razveseljen prišel. „Zwa san schon hin, etliche ham Löcher.“

— **Vojaki so grozili z ubojem!** Trgovca G. Korbar iz Cerknega na Gorškem se je pripeljal pred polnočjo z gorenskim vlakom ter zaman iskal prenočišče v Kolodvorskih ulicah. Tam sta se sestala s tujcem, ki je imel enako usodo. Ko sta se posvetovala, kaj storiti — v mesto ju ni pustil vojaški kordon — prišla je proti njima 5 ali 6 mož broječa patrolja 27. polka. Vojaki, začuvsli slovensko govorico, so klicali: „Hier sind wieder zwei Windische. Die müssen hin werden!“

— **Vojaki v frančiškanski cerkvi.** Tudi cerkev ni bila varna pred vojaštvom. Okoli 8. ure zvečer so ljudje bežali v frančiškansko cerkev, vojaki so vdrlj za njimi in kolikor se nam je dosedaj sporočilo, je neki vojak v cerkvi nekega dijaka popolnoma z bajonetom zdelal, mu strgal suknjo in ko ga je pretepel s puškinim kopitom, jo je hrabro pobrisal iz cerkve.

— **Kazinotje mečejo kamenje.** Okoli 8. ure zvečer je ženska družba v spremstvu dveh moških domov na Kongresni trg. Kar začne deževati kamenje iz steklenega salona kazinskega, kjer se je zbralo precej nemčurske pakaže. Ondi stoječa žandarja sta ta napad mirno opazovala in nista čutila potrebe, posredovati v prilog napadenem.

— **Dva kmetska fanta** so včeraj aretovali vojaki v Prešernovih ulicah. Dasi nista storila prav ničesar drugega, kakor da sta bežala pred vojaškimi bajonetmi, vendar so jih trdo vklebili in jih gnali v vojaško prekrbovališče. Tu so vojaki 27. pehotnega polka navalili na nju in jih s puškami topli kakor črno živo. Kaj se je z njima kasneje zgodilo, ni znano. O dogodku je bil telefonično obveščen dež. predsednik baron Schwarz, ki pa je izjavil, da nima nobene ingerence na varnostne odredbe.

— **Črnilo in kamenje** je letelo snoči na zbrano množico Pod Tranco iz stanovanja znanega nemčurskega zlatarja F. Meisetzja. Steklenico je pobral stražnik, istotako so mu izročili iz stanovanja padli kameni. Ljudstvo je bilo seveda skrajno razburjeno, a da se ni zgodila nesreča, priča le o hladnokrvnosti in dostojnosti Slovencev. Značilno je, da so se v Meisetzjevem stanovanju vselej okna odprla, kadar je mimo prikoralakala vojaška patrolja, nato pa so okna brž zaprli. Pri Meisetzju smo še v soboto zvečer videli nakupovati gospodični Fabjanovi s Cesarja Jožefovega trga.

— **Taktika vojakov.** Vzlic temu, da je generalni štab pokupil pri Bonacu vse načrte ljubljanskega mesta, in na podlagi teh načrtov vodil vojsko zoper mirne Slovence in vzlic temu, da bi se bilo smelo pričakovati, da ljubljansko vojaštvo pozna vsaj ljubljanske ulice, se je pripetila cela vrsta slučajev ki taktikom niso v čast. Na magistratu so istočasno atakirali ljudi z mestnega trga pešci, ki so potiskali ljudi proti dragoncem, ki so zopet pridrvili izpred škofije in iz Stritarjevih ulic in udrihali po ljudeh z golimi sabljami. Ob tej priliki bi se bila pripetila neznanaka nesreča, ako bi občinstvo ne moglo bežati v gornje prostore magistratnega poslopja in če bi župan Hribar ne bil rešil pravočasno napadenec iz nevarnega položaja. — Istotako kritičen je bil položaj za one, ki so zbežali v Ribje ulice: od ljubljanske sem so jih atakirali dragonci, z Glavnega trga pa so drveli nanje Belgijci.

— **Ustreljeni Lunder** je bil včeraj popoldne na slavnosti tiskarjev v „Nar. domu“. Ob pol 9. zvečer je odšel s svojo nevesto domov. Stanoval je na Sv. Petra cesti. Ker je bila tu cesta od vojaštva zaprta, je šel preko Frančiškanskega mostu, misleč se preko Šolskega drevoreda in Jubilejskega mostu napotiti na Sv. Petra cesto. Bil je ravno pred „kresijo“, ko je pridvilj poslušni Mayer, ukazal streljati ter naskočiti ljudstvo z bajoneti. Ljudstvo je jelo bežati. Ko so prišli v temo Šolskega drevoreda, so se zasilili posamezni strelj. Lunder je bil oddaljen približno 10 korakov od trgovine „Pri solncu“. Tu ga je

zadelo krogla od zadaj v pljuča. Na tem mestu je bilo videti lužo krvi. Dasi mu je kri brizgala in rane, vendar je še šel do stopnic, ki vodijo k Šenklaški cerkvi. Tu se je zgrudil in izdihnil. Pot, ki jo je hodil od vogala Šolskega drevoreda in Pogačarjevega trga, je zasnovana s krvjo. Dasi je ležal v krvi na stopnicah mrtev, vendar vojaki še niso prenehali s streljanjem. V divjem fanatizmu so se zagnali proti škofiji ter jeli skozi ozko ulico med škofijo in Šenklaško cerkvijo streljati na trg „Pred škofijo“, kjer je mirno stalo ljudstvo, nič hudega sluteč. Šest krogel je zadelo hišo, kjer je gostilna „Pri kolovratu“, sedma krogla je zadela četrtošolca Ivana Adamiča, ki se je na mestu zgrudil. Umrl je v par minutah. V poslednje olje ga je dal gosp. katehet dr. Gorše. Prenesli so ga v „Mestni dom“ na rešilno postajo. Pločnik pred gostilno je bil ves oblit s krvjo. Dasi so pločnik takoj izprali, vendar se na mestu še danes vidijo maroge krvi.

— **Napad oficirja na dame.** Danes ob pol 2. popoldne je šel pisatelj in duhovnik gospod dr. Lenard od obeda v Marijanišču proti svojem stanovanju. Blizu vojašnice je videl teči nekega oficirja za dvema damama in ga slišal kričati „Halts Goschen, halts Maul — ich werde euch arretieren“. Tudi je videl, da je oficir zavpil s pestjo. Dasi sta dr. Lenard povedali, da je oficir sunil eno iz med njiju v prsi. Eua teh dam je v javni službi v Kranju, druga v Galiciji. Poslednja je šele pred nekaj urami prišla v Ljubljano. Delavke, ki so videle oficirjevo ravnanje, so bile razburjene in so zavriščale. Dr. Lenard je pohitel tja, da bi preprečil kak izgreed. Ob enem je stopil pred oficirja, mu ponudil svojo vizitko in ga vprašal za ime. Oficir pa ni hotel povedati svojega imena, nego začel besno kričati „Was geht Sie das an“ in druge besede potem pa ušel v vojašnico. Dr. Lenard je stopil k straži in jo prosil, naj mu pove oficirjevo ime. V tem pa je oficir že pritekel iz vojašnice, in je kričal na stražo „Sagts ihm nichts — er hat nichts hier zu suchen — er soll sich davon machen.“ — Potem je pa še v slabi slovenščini zaklical: „Jaz govorim tudi slovenski. Dr. Lenard je sprevlel, da oficirjevega imena ne izve in je odšel.

— **Mradi Nagy,** sin železninarja na Vodnikovem trgu, je v soboto popoldne hodil pred trgovino gori in doli, se smejal ter dejal: „Naj le razbijaio, saj mi smo jim že dali svoje v Ptuju. Saj sem bil jaz tudi tam, sem jim šel povedat, kdaj pridejo in kakšni ljudje tja!“ Slovenci, zdaj veste, kako se vam je ravnati napram Nagyju!

— **Nemški izziivač.** Na Marije Tereziji cesti v hiši pekarskega mojsta G. Jenko izvršuje urarsko obrt neki tevtonski izziivač z obskurnim imenom Linhart. „Windische Schweine, Hund etc.“ se kar vrste iz njegovih umazanih germanskih ust. Posebno se odlikuje v tem njegova debeluhasta boljša polovica, ki se redi od samih slovenskih grošev. Odjemalci so namreč izključno sami slovenski kmetje. Zelo se pa čudimo, kako more trpeti g. Avg. Jenka, ko ga poznamo kot vzornega Slovence, tega protestantovskega izziivača v svoji hiši.

— **Duhovnik dr. Lenard v nevarnosti.** Nasproti magistratu pri Grobelnikovi hiši je ravno neki žandar obdelaval čisto na samem stoječega in mirnega moža, ga davil za vrat, tlačil na prag in mahal z bajonetom po njem, ko pride mimo dr. Lenard na poti proti domu. Isti hip se obrne žandar in sune z bajonetom v dr. Lenarda in le njegovim spremljevalcem, ki so ga potegnili pravočasno nazaj, se je zahvaliti, da ni bil preboden.

— **G. vladni komisar dr. Mathias** je nas naprosil v njegovem imenu konstatirati, da je poročnik Mayer brez njegove vednosti ukazal streljati na ljudstvo.

— **Belgijci so kričali „Heil“.** Značilno za sruočnjo krvno tolovajstvo je, da so belgijski vojaki, po končanem svojem junaškem činu vpili na Frančiškanskem mostu: „Heil“.

— **„Sokol“ v nevarnosti.** Ko je „Sokol“ snoči prišel s kolodvorja in je Sokole nekdo pozdravil s „Na zdar“, je izdal tam stoječi poveljnik belgijskega ukaz: „Scharf schiessen“.

Le intervenciji nekega poliojskega organa se je zahvaliti, da se ni izvršilo drugo prelitije človeške krvi.

— **Dogodki od sobote.** V soboto zvečer je nastopilo orožništvo in vojaštvo napram ljudem z največjo brutalnostjo. Zlasti sirovi so bili draginci, ki so sekal po ljudeh in vdrali v gostilne. Ranjenih je bilo mnogo oseb. O teh dogodkih več jutri.

Delegacije.

Dunaj, 20. septembra. Uradna lista na Dunaju in v Budimpešti

sta prinesla danes cesarjevo lastno-ročno pismo na oba ministrska predsednika in na ministra barona Aehrenthala glede sklicanja delegacij. Delegacije so sklicane na četrtek 8. oktobra v Budimpešto. V ogrskem državnem zboru se vrše volitve za delegacije takoj v prvi seji.

Volilna reforma na Gališki.

Ljov, 20. septembra. Deželni zbor je včeraj izvolil odsek za volilno reformo. Za načelnika je izvoljen socialni demokrat dr. Glabinski, za namestnika pa Stapinski (ljudska stranka) in grof Wodzicki (konservativna poljska stranka).

Gonja proti Srbom na Hrvaškem.

Zagreb, 20. septembra. Včeraj so zaprli letniškega paznika Vignjevića, ker je proti obstoječim ukazom dovolil, da so se zaprti srbski zaročniki pri sprehodih smeli sestajati.

Poslanec Svetozar Pribičević je izjavil, da mora vsak poznavalec srbskega jezika takoj spoznati, da je znani Nastičev »revolucionarni« statut prevod iz nemščine. Tudi je značilno, da ta revolucionarni statut govori največ o Ogrski, Bosni in Črni gori, a najmanj o Hrvaški. Kako tedaj ne čuti ministrski predsednik potrebe, da bi osvobodil Ogrsko »zaročnikov«, in zakaj ne rešuje baron Beck Dalmacije, dasi je glasom Nastičeve brošure srbski major Vasić živel tri mesece v Dubrovniku, da študira avstrijske vojaške posadke? In zakaj se ne zasledujejo »zaročniki« v Bosni? Kako da je edino ban Rauch tako dinastično navdahnjen? Ali pa potrebuje Rauch zaročnikov za svoje politične namene? To bi ne bilo nič novega, ker se je gonja proti Srbom uprizorila vselej takrat, ako je stremila monarhija za gotovimi cilji na Balkanu (n. pr. leta 1876), ali kadar so hoteli Madžari usiliti Hrvaški svojo voljo. Namen celi gonji je razviden najbolj iz tega, da ne zasledujejo srbskih »veležidajnikov« blizu srbske meje, temuč v zapadni Hrvaški, in sicer ravno v tistih okrajih, kjer je vladni stranki že pri zadnjih volitvah primanjkovalo najmanj glasov do zmage.

Politični prevrat na Ogrskem.

Dunaj, 20. sept. »Reichspost« poroča, da je v najbližji bodočnosti pričakovati prevrat v političnih razmerah. Novi dogodki bodo za javnost prinesli veliko presenečenje. Agitacija za samostojno ogrsko banko provzroča vladi velike zatrege. Vlada je znano, da niti koalicije ne bo pridobiti za Andrassyjevo volilno reformo.

Volitev srbskega patrijarha zopet brezuspešna.

Karlovec, 20. septembra. Pri včerajšnji volitvi patrijarha je dobil škof Sević 40, škof Nikolić 27 in kandidat madž. vlade škof Bogdanović le 3 glasove. Sević se je proglasil za izvoljenega, a je izjavil, da izvolitve ne sprejme. Nato je kongres sklenil, da bo zopetna volitev patrijarha 22. t. m.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. septembra.

— **Zaplenjeni!** Zjutraj smo izdali krotko pisano posebno izdajo z naznanilom o žrtvah minole noči. Ta list je bil zaplenjen. O tem bomo tudi še govorili.

— **Ven s črnimi zastavami.** Na mnogih hišah so že razobešene črne zastave v znak sočutja in sožalja z žrtvami minole krvave noči. Pozivljamo vse narodnomislele sosedstvene, da posnemajo to izgrede in razobešijo črne zastave v znak sožalja z ubogimi žrtvami, ki so po nedolžnem prelili kri.

— **Vse one hišne posetnike,** ki so razobešili na svojih hišah črne zastave v znak splošne žalosti, objavimo jutri imenom.

— **Pogreb po nedolžnem umorjenih žrtvah bo jutri popoldne ob 4. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.**

— **„Slovenec“** se je v teh težkih dnevih tako vedel, da je sramota, vrhunec pa je dosegel v današnjiposelni izdaji, kjer skuša tragične dogodke minole noči izkoristiv umazane strankarske in politične namene. V trenutku, ko čuti vsak pošten Slovenec, kako potrebno bi bilo skupno in složno postopanje, pa kaj tacega! „Slovenec“ se pač boji za klerikalno-nemški trg, ko se tak vneto poteka za kazinoto. Fej, kaj — to je edino, kar se more reči na tako početje.

— **Samoslovenske napise** na prodajalnih prinesejo ti dnevi slovenski prestolici. Danes popoldne je oprijelo občinstvo načela samopo-

moči. V grahah, a povsem mirno in dostojno hodijo ljudje pred prodajalne trgovce, ki so do danes še trpeli dvojne napise in zahtevajo od lastnikov, da jih odstranijo. Skoro povsod se je to zgodilo povsem mirno in brez rabuke. Le pri nekaterih vrodčevnežih je bilo treba nekoliko pomagati. Ko so pri Kastnerju snemali samonemški napis, pridrvla se je proti množici četa orožnikov z nasajenimi bajonetmi. — Sploh je videti, kakor da bi se o. kr. orožništvo samo vnelo za to, da spravi v Ljubljano še več nemških napisov, kot jih je bilo doslej. Gospa Šešarkova, lastnica znane trafike v Šelenburgovih ulicah, je dala iz lastnega nabiga sneti nemški napis izpred prodajalne. Tu pridrvi na kolesu neki žandarmerijski stotnik in komandira G. Šešarkovi, kot bi imel svoje stražmojstre pred seboj — seveda v nemškem jeziku — naj takoj obesi tablo nazaj. Kje pa smo? Ali imamo še osebno prostost? Zahtevamo tudi v tem slučaju najstrožje preiskave!

— **Kakšne pomočnike imajo naši nemški trgovci.** Snoči so se zbrali na oknu trinadstropne hiše na Marije Terezije cesti št. 1 trgovski pomočniki Kücher in Maczek pri trvdki Schneider in Verovšek, Juvantschitsch pri trvdki H. Kenda in realec Moller ter so vpilina cesto: „Windische Hunde, schlaget nieder windische Baggage.“ Take pomočnike imajo nastavljeni trgovci v Ljubljani, medtem ko si morajo Slovenci služiti kruha v tujini. Nemci pa se zgražajo, da je v Sloveno končno vendar zavrela kri.

— **Nemški trgovski potniki.** Po Ljubljani se potika vse polno nemških trgovskih potnikov in nemških asekurancijskih agentov. Ta pakaža zabavlja in sramoti Slovence po javnih lokalih na vse načine. Priporočamo to svojam vsemu občinstvu, zlasti slov. trgovcem

— **Rešila postaja.** Ljudje so bili snoči nevoljni, ker rešila postaja ni odpeljala mrlčev. V pouk občin-občinstvu bodi povedano, da postaja ne sme prepeljavati mrlčev, posebno ne, kadar se je bati, da bo imela posla z ranjenci.

— **Ljubljana vsa v črnih zastavah.** Vsa Ljubljana se je ovila v žalobno obleko. Raz vseh hiš Slovence vse črne zastave, istotako vihra tudi z Grada taka zastava. V vseh mestnih cerkvah zvoni z vsemi zvonovi zaradi padlih žrtev.

— **Pevska vaja.** Odbor »Zveze slovenskih pevskih društev« sklicuje skupno pevsko vajo vseh ljubljanskih pevskih društev za jutri v torek ob 2. uri popoldne v prostorih Glasbene Matice. Vadle se bodo žalostinke k pogrebu nesrečnih žrtev.

— **Run na „Kranjsko hranilnico“.** Slovenci so danes trumoma jeli dvigati denarne vloge v „Kranjski hranilnici“, ter jih nositi v »Mestno hranilnico ljubljansko«.

— **„Slovensche Bestien“.** Na Št. Peterski cesti je imel nadporočnik baron Lazarini tale nagovor na svoje vojake: „Slovensche Bestien habet!“ Revolver; Behaltet kaltes Blut, Ihr wisset ja, was ihr zu tun habet!“ Svedoke za to imamo, kdor je bil navzoč pri tem govoru, naj se zgasi v našem uredništvu!

— **Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“** se udeleži korporativno z zastavo pogreba narodnih žrtev, ki so padle vsled nečuvane surovosti nemške svojati. Da izkažemo našim narodnim mučnikom zadnjo čast, kakor tudi, da s polnoštevilno udeležbo dokumentujemo svoje ogorčenje napram nemški obžestlosti, pozivlje odbor vse člane, da se zanesljivo udeleže pevske vaje, ki bodo danes večer točno ob 8. uri za nagrobnice v „Narodnem domu“.

— **Pri izgrelih v Ptuju,** takonam piše odvidec, bil je tudi celjski gimnazijec, absolvirani sedmošolac Schmuček. Zahvalamo od ravnateljstva stroge preiskave! Kaj bi se zgodilo v sličnem slučaju s slovenskim dijakom?

— **Slovensko dijaštvo** je ob času velikih demonstracij nastopilo v sveti si svoje časti popolnoma drugače kot nemški akademiki proti Slovence in celo proti slov. damam. Nikjer se slov. dijaki niso izpozabili s fizično silo nastopati ali s kamenjem in pobijanjem vračati Nemcem zasluženovo povračilo. Niti to jih ni spravilo iz ravnotežja, da so jih kadetje vojaških patrolj, dasi mirne gledalce, suvali s sabljami in se v svoji nemški nadutosti dovoljevali različne psovke, katerih jelo bodo slov. dijaki nikoli več prenašali. Končno si dovoljujemo opozoriti na čudno dejstvo, da je nekaj nemških dijakov promeniralo nemoteno med vojaki, proti Slovence je pa drevilo z bajoneti.

— **Hans Eder,** znani restavrater v kazini, je imel v petek posebno srečno noč. Med demonstracijami je namreč nenadoma planil na cesto ter

popal nekega tam stoječega dečka ter ga vlek s silo v vežo, kjer mu je po ptjski maniri hotel dati pokusiti nemške kulture. Toda možakar se je pošteno vrezal. Priskočilo je namreč par tovarišev dečku na pomoč in pri tem so nemškutarja Ederja prav „po notah“ po grbi namazali, da bo pomnil, kdaj je poskusil Slovenca zavleči v kazino. Drugi kazinotje so bili pravi vidnejši in so se pametno poskrili po luknjah kakor ščurki.

— **Prav tako!** Več rezervnih častnikov je izjavilo, da odlože svoje šarže, ker nečejo več nositi oficirske uniforme in biti tovariši morilec Mayerja. Imena teh mož bomo priobčili.

— **Mesto venca na grob Schwarzevilih žrtv** je nabralo slovensko omizje „pri Roži“ 26 K, ki se bodo porabile za ranjence.

— **Iz Ptuja.** Da so Nemci in nemčurji dne 12. in 13. t. m. postopali po načrtu, kateri je bil naprej in natanko določen, sledi tudi iz sledečih fakt: Pionirski bataljon ima svoje vežbališče na desnem bregu Drave v občini Breg, tedaj v kraljevstvu Strasschillrov. Ob bregu Drave je pripetih kakih dvajset pontonov. Vsi ti pontoni so bili po noči od 12. na 13. t. m., akoravno se nahaja vojaška straža na vežbališču odpeti ter spuščeni po Dravi. Ko se je to izvedelo, morali so vojaki v nedeljo na vse zgodaj za pontoni, da jih spravijo nazaj. Tako je bilo vojaštvo iz mesta odpravljeno! Pripomni se, da so bili oficirji v teku teh že večkrat prisiljeni od strani meščanov, da so izostali iz krčme v „deutsches Vereinshaus“. Pa prejšnji komandant, ki je baje vsakemu vojaku strogo prepovedal obisk „Narodnega doma“, je zahajal sam v V. h., ter je znal tudi vse oficirje za reden obisk pripraviti. To je še v navadi dandanes! V nedeljo dne 13. t. m. je v „Vereinshausu“ govoril poslanec Malik, da bi navdušil ptjske, celjske, mariborske in druge bandite in pretepače za program proti mirnim Slovence! Malik je govoril celo za združitev Avstrije z Nemčijo ter klical dinastiji Hohenzollerncev „heil“, kakor je poročal „Arbeiterwille“ v št. 218. Med tem so iskali pionirji svoje pontone! Toda narodna čitalnica je v obeh raznih vojaških oblastih nacionalno ali celo panslavistično društvo, ki niti vojaške godbe ne dobi za plačo, društvo „Deutsches Vereinshaus“ pa je patriotično, ker pri vsaki priliki slavi Bismaroka, Hohenzollerja itd. Za to poveljnik prepušča obisk „Narodnega doma“, priporoča pa d. V-h. Mi živimo pač v Avstriji.

— **Državni poslanec dr. Rybář pred svojimi volilci.** Včeraj popoldne se je vršil v „Narodnem domu“ v Barkovljah javni shod, ki ga je sklealo tržaško politično društvo „Edinost“. Na dnevnem redu sta bili dve točki: „Poročanje drž. poslanca dr. Rybářa in pa „slučajnosti“. No, teh poslednjih ni bilo. — Shodu je predsedoval dr. Slavik. — Drž. poslanec dr. Rybář je poslušalcem najprej pojasnil, kako je državni zbor sestavljen in kako državni zbor deluje. Povedal je, kako vlada o raznih prilikah paktira z raznimi strankami, da pridobi služaju potrebno večino. — Glede perečega šolskega vprašanja je dejal, da je stvar že v teku, da pa ne more ničesar več povedati. Volilci naj se zadovolje s tem, da jim pove, da je stvar že v teku. Dejal je še, da se je sicer nekaj že pridobilo, a te pridobitve, da so tako male, da je njega skoraj sram, da se ni več doseglo. — Povedal je pa tudi, zakaj da ne sme natančno povedati, v kakem stadiju se nahaja to vprašanje, in zakaj da se ni moglo več doseči. Stvar da je sploh težavna, ker v politiki ne obvelja pravica, ampak le moč. — Branil se je pred očitanjem, da hoče postati „Hofrat“. Če bi pa to kaj koristilo milemu mu narodu, tedaj bi hotel postati tudi Hofrat. Dejal je dalje, da če hoče postati ministrstvih, dela to le za koristi svojih volilcev. — Če hočete, da bom radikalen, — je dejal — tedaj bodite radikali tudi vi. A dokler bom dobival vsak dan prošnje od raznih volilcev, naj jim poskrbim, naj jim izposlušam to in ono, dotlej bom moral hoditi po ministrstvih prosit in se klanjat. Nikdar se nisem uklanjal za se, ampak uklanjam se, da izpolnim želje svojih volilcev! — Poslušalci so dra. Rybářa burno akklamirali in mu s tem izrazili priznanje in zaupanje.

— **Pošta Loka pri Žužmu** v šmarškem okraju na Spod. Štajerskem ima še vedno samonemški pečat „Laak bei Süssenheim“. — To je za čisto slovenski kraj pravi škandal!

— **Svetnik Šuklje.** K neki častiti gospe v Črnomelji pride brihtno dekle iz Predgrada in pripoveduje, da bo šla železnica po Poljanski dolini ter pripomni: „Nam je sprosil to železnico sveti Šuklje“. Dekle je najbrž čitalo v „Domoljubu“ o svetniku Šuklju in je brala okrajšava svet. (namesto svetnik) za „sveti“. Bog nam pomaga in čudni svetnik Šuklje!

"Mariborskega Sokola" pri-
tateljki sestane se v sredo,
dne 23. kinaveca zvečer po telovadbi
v sokolski sobi "Narodnega doma" v
Mariboru. Obhaja se ob enem odhod-
no bratov Kavčič, Medved ter Po-
ček, ki morajo letos oditi k vojakom.
Na zdar!

Usposobljenostne preizkušnje
za obče ljudske in za meščanske
žole v jesenskem terminu se prične
pri o. kr. izpraševalni komisiji v
Ljubljani v torek, dne 3. novembra
1908. ob osmi uri na o. kr. učiteljsko
v Ljubljani. Pravilno oprem-
ljene prošnje za priupust k usposob-
ljenosti preizkušnji je po predpisa-
nem službenem potu pravočasno vlo-
žiti tako, da bodo do 26. oktobra v
rokah izpraševalne komisije.

Akademsko ferijalno društvo
"Sava" v Ljubljani naznanja svoj
občni zbor, ki se vrši v proslavo
petnajstletnice društvenega
obstoja v nedeljo, dne 27. sept. t. l.
ob polu 10. v Narodnem domu. Po
občnem zboru obhod po mestu, po-
polndne izlet.

Tržaške Slovenke v Ljubljani.
Včerajšnja "Edinost" je prinesla
jako lep podlistek izpod peresa gospe
Karle Ponikvarjeve, ki opisuje s
toplimi besedami izlet tržaških Slo-
venek v Ljubljano dne 13. t. m. Gospa
Ponikvarjeva podrobno opisuje raz-
stavo "Otrok" ter se izreka o njej
nad vse pohvalno in pozivlja še dru-
ge Slovenke in Slovence, naj gotovo
posetijo to znamenito, zares srečno
uspelo razstavo.

"Mariborski Sokol" priredi v
v nedeljo, dne 8. listopada v veliki
dvorani "Narodnega doma" v Mari-
boru sokolski večer s koncertom,
veseloigro, javno telovadbo Sokolice
ter vzorne vrste Sokolov. Mariborska,
kakor tudi okoliška narodna društva
se že zdaj opozirajo na to ter se
prosi, da se blagovolijo ozirati na
to prireditelja. Na zdar!

Zaklato se je v mestni klavnici
ljubljanški od 30. avgusta do včeraj
6. septembra 90 volov, 2 kravi, 4 biki,
1 konj, 158 prašičev, 221 telet, 42 ko-
štrunov in kozlov in 2 kozlička; zakla-
ne živine se je vpeljalo 9 prašičev in
12 telet in 573 kg mesa.

Jubilejna sadna in grozdna
razstava v Novem mestu. Sadje in
grozdje za razstavo in sadni semenj
naj se pošlje kmetijski podružnici v
Novem mestu do 28. septembra.
Razstava, ki traja tri dni, se otvori
v soboto 3. oktobra. V nedeljo, 4.
oktobra se vrši povodom razstave
sajarski tečaj. Razstava bo odprta
vsak dan od 8 dopoldne do 6. po-
popoldne. Vstop je prost. Vabimo vse
interesente k obilni udeležbi.

Grna kuga v Trstu. V petek
dne 18. t. m. je priplul z Reke v Trst
Lloydov parnik "Nadvojvoda Fran
Ferdinand". Poveljnik parnika, kapetan
E. Nitsche, je takoj obvestil pomorsko
oblast, da je eden mornarjev parnika
bolan. Vsled tega je šel takoj na par-
nik zdravnik pomorske oblasti dr.
Cesulich. Bolnik je bil neki krmilar,
imenovan Sponza, doma iz Rovinja
v Istri. Zdravnik je konstatoval, da
ima Sponza hudo mrzlico in da so mu
(inguinalne glandule) (bezgavke
med nogami) precej zatekle. To se je
zdravniku zdelo sumljivo in vsled tega
je obvestil mestnega protofizika dra.
Constantini. Ta je prišel pregledat
bolnika in potem takoj odredil, da se
ga je preneslo v bolnišnico za nalez-
ljive bolezni pri sv. Mariji Magdaleni.
— No, v petek popoldne je Sponza
umrl, a bakteriološka preiskava po
obdukciji njegovega trupla, je dognala,
da je umrl za črno (bubonsko kugo).
— V petek popoldne je pa na istem
parniku obolel še drugi mornar. Tudi
ta drugi bolnik prikazuje simptome
črne kuge. Prenesli so tudi tega v
gori rečeno bolnišnico. — Pomorska
in zdravstvena oblast sta pa odredili,
da se je vse moštvo, ki se je bilo že
izkrcalo, vrnilo na parnik, nakar je
isti moral v kvaranteno v Lazaret.
— Parnik je bil dne 20. avgusta t. l. pri-
plul iz Bombaya v Trst in od tedaj
ni bil več v krajih, koder rezaja
kuga. Sodi se, da je bila kuga osiala
med podganami na parniku in da je
šele sedaj prešla od teh na ljudi. —
Na parniku so našli dve crknjeni pod-
gani, ki so ju zdravnik vzel s seboj
za nadaljno preiskavo.

Tedenski izkaz o zdravstvenem
stanju mestne občine ljubljanske od
6. septembra do 12. sept. 1908. Število
novorojencev 13. (= 16 90/100), mrtvo-
rojencev 2, umrlih 19 (= 24 70/100),
med njimi so umrli za jetiko 3 (2
tujca), vsled nezgode 1, vsled samo-
mora 1, za različnimi boleznimi 14.
Med njimi tujcev 9 (= 47 36/100), iz
zarodov 11 (= 57 89/100). Za infekci-
jznimi boleznimi so oboleli, in si-
cer: za škrlatno 1, za grizo 6 (vsi v
vojaki bolnici, za vratico 1, za uše-
nom 2).

Štiridesetletnica "Društva ti-
skarjev na Kranjskem". Ko so
leta 1868. nekateri še sedaj živeči
tiskarji ustanavljali društvo, ki je
včeraj praznovalo štiridesetletnico, si
pač niso mislili, da bo njih trud rodil
tako lep sad — uspehi so prekosili

vsa pričakovanja. Društvo tiskarjev
na Kranjskem je danes najstarejše in
tudi najtrdnjše in najuglednejše stro-
kovno društvo na Kranjskem. — Slav-
nost se je pričela s prostim sestankom
v restavraciji "Narodnega doma"
ob 8. zjutraj in se je zbralo tamkaj
veliko število tiskarjev, mislim, da z
malimi izjemami skoro vsi društveni
člani poleg nekaj zunanjih gostov, ki
jih omenimo pozneje. — Po 10 uri
so se vsi udeleženci zbrali v okrašenih
mali dvorani "Narodnega doma" k
slavnostnemu zborovanju. Otvoril je to
zborovanje tovariš Mlinar, ki je v imenu odbora po-
zdravil vse navzoče in prispele goste.
Omenja, da so se tiskarske organiza-
cije snovale takrat, ko je bilo pri nas
v Avstriji najbolj razburjeno javno
življenje. Takrat je prišlo prihajati
na površje kulturno vprašanje in tudi
naše društvo je bilo izpodbijano zgolj
kulturna institucija. Govornik navede
nato imenoma vse zastopnike zunanjih
društev in organizacij, ki so prispele
na zborovanje. — Nato je društveni
predsednik tov. Wersak govoril
slavnostni govor in v kratkih
potezah orisal zgodovino društva.
Misel, osnovati društvo se je porodila
že leta 1867. pravila pa so bila po-
trjena šele 6. februarja l. 1868. Dru-
štvo je imelo takrat tudi zunanje pod-
porne člane in je bilo prvi čas samo
izobraževalno društvo, pozneje se je
pa osnovalo tudi podporno društvo,
bolniška blagajna, blagajna za potu-
joče, vdovska blagajna itd. 1871. leta
je stopilo društvo v vzajemnost z
drugimi tiskarskimi društvi, l. 1878
se je pa preobrazilo v kronovinsko
društvo. Kriza l. 1883. se je kmalu
polegla, društvo pa je uspevalo bla-
godejno naprej do današnjega dne.
Izmed prvih članov društva so živi
še tov. Arselin, Krajec, Mayer
in Rütting in pa Jelovšek, ki je
še vedno aktiven črkostavec. Govor-
nik omenja tudi dobrotnikov društva
in zaključil govor. Nato so govorili
in čestitali društvu zunanji odposlanci
in sicer za "Zvezo avstrijskih tiskarskih
društev" t. Reifmüller z Dunaja,
za "Hrvatsko tipografsko društvo"
t. Herijavič, v imenu "Ljubljanske
strokovne komisije" g. A. Kristan,
za koroško društvo tov. Mitschke,
za spodnjeavstrijsko tov. Pochop,
za štajersko tovariš Lessiak in za
štajerski pomočniški zbor Machold.
V imenu Primorske pa t. Apollonio.
V imenu trdnje Mayer & Comp. je po-
zdravil g. Gherbaz. — Brzjavno
ozir. pismo so pozdravili tiskarsko
društvo za Moravs. o. tiskarsko društvo
za Gornje Avstrijsko, pomočniški odbor
društva tiskarjev na Dunu u. društvo,
za Tirolsko, tov. Ramisch iz Jablonic,
Mohor, Naft in Gostič iz Gradača,
tiskarnar Slatnar iz Kamnika, Skrbec
iz Lipskega, g. Bamberg ml. — To-
variš Mlinar je na to zborovanje
zaključil z zahvalo vsem udeležnikom.
Opoldne so se vsi udeležniki foto-
grafirali na vrtu Narodnega doma.
Ob 1. uri popoldne je bil v areni
Nar. doma banket za 170 oseb. Go-
vorila sta tovariš Mlinar in tovariš
Sussmann. Banket je okusno oskrbel
restavracija g. Kržišnik, igrala je
pa izborna terjako pridno "Društvena
godba", ki je igrala tudi pri popol-
danskem veselici na vrtu Nar. doma.
Vsa zabava je bila jako animirana in
so se mladi pari spustili v areni tudi
v vesel ples. Pripominjamo, da so
poslali pozdrave tudi društvu "Ogni-
sko z Krakova, t. Tavčar iz Opa-
tije in urednik Etbin Kristan.

Krvavo klanje in ljublan- ski občinski svet.

V Ljubljani, 21. sept.

Zaradi včerajšnjih krvavih do-
godkov je sklical župan za danes ob
11. uri izredno občinski sejo. Občins-
ki svetniki so prišli polnoštevilno,
vsi v žalnih oblekah. S tresočim gla-
som je izpregovoril župan o včeraj-
šnjih žalostnih dogodkih, ko se je
prelivala nedolžna kri (viharni kliči
ogorčenja). Razburjenje zadnjih dni
se je spremenilo v globoko žalost.
Žalost čuti vse prebivalstvo, ki je po-
štenega mišljenja in dobrega srca.
Vsled lahkomišljenosti od tiste strani,
ki mu je bilo povrjeno zdrževanje
reda sta padli dve mladi življenji
(Viharni kliči: feji! skandal! moril-
ci!), 7 pa je hudo ranjenih. Župan
je povedal, da se mu je srce trgalo,
ko je našel te žrtve ležati v lužah
krvi. Res smo imeli v Ljubljani bur-
ne dneve, toda zgodilo se ni ničesar
takega, kar bi opravičevalo to, kar
se je včeraj zgodilo. Župan je pred-
lagal, da se nesrečne žrtve pokoplje-
jo na stroške mestne občine. Napro-
sil je občinske svetnike, da se pogre-
ba polnoštevilno udeležijo. Občinski
svet dovoli za dostojni spomenik žrt-
vam 100 K. (Klici: »Ki so bile
umorne!«) Oba predloga sta bila
soglasno sprejeta. Župan je tudi na-
znanil, da je dal po vseh ljubljanskih
cerkvah zvoniti. — Potem je župan
govoril o vzrokih naših burnih dni.
Edini vzrok je bil storjen v Ptuju,

kjer so mirne in dostojne zborovalce
skupščine družbe sv. Cirila in Meto-
da tolovajsko napadli in ranili; niti
damaj niso prizanašali, a državna
oblast je odgovorila Slovence, da
nima povoda intervencirati. Napadi
so bili organizirani v ptujskem ob-
činskem svetu, dasi mu je bilo znano,
da skupščinarji niso še nikamor pri-
šli z namenom demonstrirati. In ven-
dar je občinski svet poklical v Ptu-
j redarje iz Celovca, Maribora in Ce-
lja. To bi bilo moralo biti državni
upravi v dokaz, da se pripravljajo ne-
kaj resnega. Po vsem, kar se je po-
tem zgodilo, smo v Ljubljani morali
protestirati. Protestovalo se je do-
stojno in oba govornika sta pozivala
zborovalce, naj ohranijo mirno kri.
Vkljub temu je sicer prišlo do izgre-
dov, kakršni se pač dogajajo pri ena-
ko razburljivih prilikah povsod. Žu-
pan je upal zdrževati red s policijo.
Tega mnenja je bil tudi deželni pred-
sednik. Župan ostro obsodi nepremi-
šljeno postopanje nekaterih demon-
strantov, ki so dali s tem lažnjivim
nemškim listom povod za brezmejno
blatenje in obrekovanje Slovencev
Župan je temeljito zavračal vse
take laži. Nadalje je povedal, da je
tako po žalostnem dogodku snoči
brzjavil ministrskemu predsedniku:
»Ravnokar je na demonstrante, ki
niso provzročili nobenega nasilstva,
temu le živčigali in klical, vojaštvo
streljalo. Eden demonstrantov je ob-
ležal na mestu mrtev, eden se bori s
smrtjo, trije so hudo ranjeni. Nazna-
njam to Vaši ekscelenci z opazko, da
me deželni predsednik ni povabil k
dogovorom o odredbah, ki se naj
ukrenejo za noč. Uradno se je do-
gnalo na podlagi izjave orožniškega
ritmoistrja, da se je odredila največ-
ja ostrost. (Viharni kliči ogorčenja:
Skandal! tepci!) — V imenu občins-
kega sveta in v svojem imenu kot
državni poslanec ter v imenu huma-
nitet protestiram najodločneje pro-
ti temu tiranskemu postopanju ter
naj bodo za posledice odgovorni ti
tisti faktorji, ki so jih zakrivila s
svojo trmoglavo birokracijo in s
pomanjkanjem vsakršnega člove-
škega čustva.« Ob enem je župan
posil ministrskega predsednika, naj
ne veruje poročilu v nemških li-
stih, temu naj počaka na uradno ob-
vestilo. — Nadalje je prosil in rotil
župan občinske svetnike, naj vpliva-
jo pomirjevalno na občinstvo. Mest-
na policija je vzorno vršila svojo
dolžnost. (Klici: A vojaštvo je izzi-
valo!) To pokaže že preiskava. r

Občinski svetnik dr. Tavčar je
rekel, da nas res preveva globoka
žalost, kakor je povedal župan. Toda
mestni svet ljubljanski obsoja tudi z
vsem srdom in gnevom, katerega
more roditi človekoljubje in brato-
ljubje, da se je včerajšnja noč nemško
vojaštvo pod vodstvom nezrelega in
brezvestnega častnika spozabalo tako
daleč, da je brez vsake potrebe
streljalo na neoboroženo množico
(viharni kliči: morilci!) ter ubilo prav
kakor v mesnici dve osebi, deloma
še v otročji starosti (viharni kliči
ogorčenja). Koncem svojega tempera-
mentnega in neprenehoma s kliči
ogorčenja prekinjenega govora je
predlagal: Mestni svet zahteva naj-
strožje preiskavo v sledečih točkah:
1. Čemu da je civilna oblast pri tej
priliki porabila ravno nemški polk,
ki vedoma sovraži vse, kar je slo-
vensko? 2. Čemu se je izročilo
vodstvo mladim častnikom, ki žive
po neukih takozvane „halts' Maul"
kulture? 3. Čemu se je streljalo
na množico na mestu, kjer sploh
nikake škode napraviti ni mogla? 4.
Čemu se streljalo na množico, ka-
tera je bežala? Čemu se je
večkrat in posamezno streljalo? in
6. Čemu se je streljalo brez ukaza
političnega komisarja, ne da bi se
bila poprej nožica, kakor je to v
kulturnih državah v navadi, oporočila,
da hoče vojaštvo streljati? Končno
apeluje občinski svet na vse slovenske
in slovenske poslance, da v državnem
zboru, kakor tudi v delegacijah, vse
potrebno ukrenejo, da bo vojaška
strahovlada postavljena pred polno
odgovornost za prelitto kri, katere
se kadi z ljubljanskega tlaka

Med celim govorom so odmevali
neprestano kliči najhujšega razbur-
jenja, kakor: morilci, živina! na vi-
slicе ž njim! Resolucija je bila so-
glasno sprejeta. — Župan je odgo-
varjal, da se vrše stroge preiskave.
Vladni komisar Mathias se je takti-
čno obnašal po patentu iz leta 1844.
(Klici: »Saj ne živimo v 40 tih letih!
Po teh patentih nas lahko vse pobe-
sijo!«)

Občinski svetnik dr. Oražen je
konstatiral kot očitno več nezasi-
ljenih nasilstev podivjane soldateske.
V Wolfvovih ulicah so demonstrantje
le živčigali, nato pa se umaknili v go-
stilno, a poročnik König je dal ope-
tovano z vajami vdreti na dvorišče ter
kričal: »Hinajs mit ihnen, oder nie-
derstehen!« Ko so padle zadete prve
žrtve, mu je isti poročnik zabranil iti
na pomoč ranjenecem, češ, da je še
vojaški zdravnik tam. — Poročnika
Mayerja je govornik po usodepolnih

streljih vprašal, kaj ga je napotilo k
temu. Poročnik se je izgovarjal, da
so bili vojaki napadeni, a na zahtevo,
naj jih pokaže, je pripeljal vojaka, ki
je bil — le za nohtom na prstu črn.

Župan je potrdil, da tudi dvema
drugima zdravnikom niso pustili iti
k ranjenecem. (Viharno ogorčenje:
"Nemška kultura v uniformi!")

Občinski svetnik Lenč je na-
vaja slučaj nasilstva in sirovosti po-
sameznih dragoncev.

Župan je ostro kritiko odločno
zavračal, češ, da so se dragonci vedli
dostojno.

Občinski svetnik Franchetti
pa je navedel takoj slučaj, ko je dra-
gonski častnik mahal neki dami pred
obrazom z golo sabljo, rekoč: »Jetzt
schreie „Zivo“!

Občinski svetnik dr. Majaron
je interpeliral župana, kdo je odredil
tiste direktive, katerih posledice smo
ravnokar občevali.

Župan je pojasnoval, da je slutil
demonstracije v petek ter vse po-
trebno ukrenil. Tudi deželni pred-
sednik mu je izjavil, da bo zadostoval
vzorna policija. Glede orožnikov
in vojakov mu ni predsednik ničesar
povedal ter je deželna vlada zvečer
brez njegove vednosti poslala v ak-
cijo orožnike in vojake. Sploh je vse
nadaljno ukrenila dež. vlada le do-
govorno s poveljnikom orožništva
in vojaštva, ne da bi bil tudi župan
povabljen k posvetovanjem. Le kor-
don okoli kazine se je na županov
nasvet napravil v soboto zvečer.

Interpelant je vzel odgovor na
znanje s konstatiranjem, da se je žu-
pan preziralo in oviralo ter se kršila
občinska avtonomija. — Predlagal je
sledečo resolucijo:

Občinski svet protestuje kar naj-
odločneje proti kršenju občinske av-
tonomije s tem, da je o. kr. deželno
predsedstvo — v direktnem protivu
z določbami § 3. žandarskega zakona
iz leta 1894 drž. zak. št. 1 in 1895
brez vednosti županove in celo ne-
zaslišavši ga, odredilo za pretekle dni
varnostne odredbe do tako nečlove-
ških posledic. — Resolucija je bila
soglasno sprejeta.

Obč. svetnik dr. Tavčar je in-
terpeliral župana, ali se je res iz
stanovanja vladnega svetnika Kula-
vica ploskalo, ko so začele pokati
vojaške puške. Ako je stvar resnična,
je treba tega človeka poslati v mestno
klavnico, da se napije gorke krvi. —
Župan je odgovarjal, da mu ni o tem
ničesar znanega ter se mu vest ne
zdi verjetna, ker si ne more misliti
tako podivjanega človeškega bitja.
Končno je še naznanil župan, da
občinski svet položi venec na krste
žrtev.

Telefonska in brzjavna poročila.

Za Ptuja.

Postojna, 21. septembra. Protest-
nemu, shodu zoper nedeljske
nečuvne napade ptujske sodrge na
Slovenke se pridružujemo tudi mi in
vam kličemo iz dna naše ogorčene
duše: Proč z vsemi oziri, neizprosni
boj nemški nadutosti!

Postojnski Sokoli.

Postojna, 21. septembra. Po-
stojnski narodnjaki odobravajo v
polnem obsegu storjene sklepe ter iz-
ražajo gnjev in ogorčenje nad ptu-
jskimi tolovaji. Vedno z vami.

Izgredi v Celju.

Celje 21. septembra. Celjani so
dobili včeraj za demonstracije pomoč
iz Maribora in Ptuja. Mariborčane in
Ptujčane je čakalo pri kolodvoru
kajih 400 Celjanov. Popoldne so imeli
shod. Ob 6. zvečer so pridli pevaje
"Die Wacht am Rhein" pred "Narodni
dom", kjer so trgovcema Vaniču in
Kolenou pobili šipe. Policija se je
držala docela pasivno, a prišlo je
tako rožništvo, ki je demonstrante
razguralo. Na to je dohodil "Narodno-
mu domu" zasedlo vojaštvo. Nato so
nemurj in nemoteno razsajali po mestu.
Na Kapucinec komarzu so napadli
tri Slovence in jih pretepli. Neki
nemški burš je atakiral nekega slo-
venskega rudarja. Med njima se je
razvila borba na življenje in smrt.
Rudar je zabodel burša, ki je bil baje
tako j mrtev. Rudarja, na smrt ste-
penega, so odnesli v bolnico. Nem-
čurji so razbili vse table slovenskih
trgovcev in obrtnikov. Pobili so tudi
šipe slovenskih privatnikov. Koncert
v "Narodnem domu" je bil sijajen.
Udeležba tako ogromna, kakor še
nikdar. Zlasti kmečkega ljudstva je
bilo na koncertu izredno veliko.

Nemški izgredi v Mariboru.

Maribor 20. sept. Danes po
noči so bile neznano surove demon-
stracije nemškorožniške drhali ma-
riborske. Okoli 300 fakinov je ome-
taval tričetrt ure Narodni dom s
kamenjem ter potro šip za več ko
2000 K. Posojilnica nima škode, ker
je pri nemških zavodih zavarovana.
Potem je drhal potrgala vse sloven-
ske firme (nadpise), osobito pri kle-
rikalni posojilnici drja. Rosina itd.

Pobite so tudi šipe na ordinarijetski
pisarni in nekaterih privatnih hišah.
Kogar so spoznali za Slovence, so ga
na ulici pretepli. Mnogo Slovencev
je ranjenih. Policija se je skrila, niti
eden ni bil aretiran. Napad na Na-
rodni dom se je vršil brez ovire
dvakrat. Aranžiralo se je vse od
neklih visokošolcev in nekega ured-
ništva. Kmetstvo ljudstvo stoji v tru-
mah okoli poškodovanih poslopj.
Bati se je še hujših izgrediv.

Naklepi nemških ministrov in
poslancev.

Gradec, 21. septembra. Ministri
Prade, Marchet in Derschatta
ter 35 nemških poslancev so imeli
včeraj štiriurno posvetovanje zastra-
n zedinjenja vseh nemških
strank. Po informacijah dr. Egra so
tudi delali naklepe zoper Ljubljano.
Zahtevati hočejo izjemnih odredb
v Ljubljani.

Včerajšnji dogodki v oficiozni luči.

Dunaj, 21. septembra. "Neue
Freie Presse" javlja, da je došlo mi-
nistrstvu za notranje stvari uradno
obvestilo iz Ljubljane, da je oddalo
vojaštvo, preden je jelo streljati,
slepo salvo in da je šele potem
ostro streljalo, ko slepi strell
niso nič izdali. (Vsa Ljubljana ve,
da je to laž. Kdo si upa trditi, da
je vojaštvo prvič slepo streljalo, ko
je dokazano, da vojaštvo sploh
slepih patronov ni imelo! Dokaže
se tudi lahko, da so imeli vojaki
27. pešpolka vsak po 100 osto
nabasnih patronov, dočim so jih
imeli domebranci samo po 20.
Opomba uredništva)

Obsedno stanje v Ljubljani?

Dunaj 21. septembra. Vlada je
nameravala že proglasiti ob-
sedno stanje v Ljubljani, ven-
dar pa je za sedaj opustila to na-
kano, ker se nadeja, da vendar-le na-
stane mir. Ministrski predsednik baron
Beck je konferiral danes dopoldne
z ministrom baronom Bienerthom
o ljubljanskih dogodkih. Nato je dal
poklicati k sebi poslanca dr. Šu-
steršiča.

Dr. Eger intervenira.

Dunaj, 21. sept. Dr. Eger, vodja
krajskih Nemcev, je bil v soboto pri
baronu Becku, da intervenira pri njem
radi demonstracij pretekli petek.
Dr. Eger je pred vsem dolžil slo-
vensko časopisje, da je ono zakrivilo
demonstracije proti Nemcem; denun-
ciraj je slovensko dijaštvo, za-
hteval, da se izroči preiskava radi
demonstracij nemškemu sod-
niku in da se takoj plača Nemcem
odškodnina. Baron Beck je Egerju
odgovoril, da si bo o stvari dal po-
ročati.

Mobiliziranje nemških minisirov zo-
per Ljubljano.

Gradec 21. septembra. Tukaj so
nemški ministri Prade, Marchet
in Derschatta. Včeraj je prišel
sem v imenu ljubljanske kazinotske
bande dr. Eger, ki je imel dolgo
konferenco z ministrom Pradejem.
Razlegal mu je, kaj pišejo slovenski
listi. Ko se je Prade začudil,
da je tudi "Slovenec" imel
nekaj vrst v opravičenje slo-
venskih demonstrantov, mu je
dr. Eger zatrjeval, da je to prišlo
v "Slovenca" zoper voljo dr.
Šusteršiča. Pozneje so bili še raz-
govori med Egram, Pradejem, Mar-
chetom in Derschatto.

Napad na Slovence v Kočevju.

Kočevje 21. septembra. Kočevski
tolovaji so snoči zopet izvršili napad.
Na potu od kolodvora so Kočevjarji
po ptujskem vzgledu navalili na slo-
venske gospode in dame. Nekdo je
udaril dr. Kermavnerja s palico
po glavi. Da si reši neovirani dostop
do stanovanja, ustrelil je v zrak.
Navallili so zopet nanj. Da ni v tem
hipu interveniral orožništvo, bilo bi
za Slovence pogubno. Daljše poro-
čilo sledi.

Nova zastava vojne mornarnice.

Budimpešta, 21. sept. "Buda-
pesti Hirlap" javlja, da je cesar do-
volil, da postane trgovinska zastava
avstro-ogrsko monarhije uradna za-
stava vojne mornarnice.

Kolera na Ruskem.

Petrograd, 21. septembra. Doslej
je na Ruskem za kolero obolelo 10359
oseb; umrlo jih je 4233.

Bratje Sokoli!

Bratje, udeležite se vsi,
prav vsi pogreba včeraj
ustreljenih bratov.
Zbirališče v kroju pol
ure pred pogrebom v "Na-
rodnem domu".

Predsedstvo "Slov. Sok. Zveze".

Svobodomiselni
Slovenci in Slovenke,
prispevajte za
Trubarjev spomenik.

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 906. Srednji arčni tlak 756.9 mm

Opaz.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
18.	9. zv.	743.6	11.2	brezvetr.	jasno
19.	7. zv.	743.6	5.2	sr. jvzh.	megla
	2. pop.	742.7	17.7	sr. jvzh.	del obl.
	9. zv.	743.4	10.3	sl. szah.	jasno
14.	7. zv.	743.0	5.4	sl. jvzh.	megla
	2. pop.	740.7	18.1	sr. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja in predvčerajšnja temperatura 11.2° in 11.0°; norm. 14.3° in 12.2° Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

Avtomobil
znamka Mercedes s 4 sedeži se ugodno proda.
Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3304-3

Išče se primeren prostor za trgovino z mešanim blagom.
Ponudbe pod „prostor“ na upravništvu „Slov. Naroda“. 3339-2

2 ključarska vajenca
se sprejmeta s 15. oktobrom pri Ivanu Trillerju, ključavničarju na Bledu. 3366-1

Sprejmejo se takoj 3336 2
šivilje
pri A. Singer, Gosposke ulice 4, kjer se poučuje tudi krojno risanje.

Nova hiša
z velikim vrhom, iz katerega se proda za 800 K na leto, in ki ima vpeljeno špecerijsko trgovino, poleg te se lahko dobi gostilna in trafika, stoji na najlepšem prostoru v novem delu Ljubljane, se proda. Gotovine ni treba velike. 3336-2
Pojasnila daje J. Toni, mesar, Lingarjeve ulice v Ljubljani

Mladega uradnika,

trgovsko izobraženega, popolnoma veščega slovensčine in nemščine v govoru in pisavi išče za takojšen nastop večja tovarna strojev in livarna železa na Moravskem. Gospodje z znanjem laštine imajo prednost.

Ponudbe s prepisi izpričeval, ki se ne vrnejo, pod „Tovarniški uradnik“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3354-2

2716 Glavna zaloga v lekarni 36
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius
dr. V. Gregorič
Ljubljana
kronska ustna voda
EUODIN
Zakonito varovano.
Specijaliteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.
Cena 2 kroni.

Glavna zaloga v lekarni
Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Rudolf Lunder
strojnik v „Mar. tiskarni“
ki se je mudil vračaje se z naše slavnosti na javnem prostoru ob Solskem drevočredu.
Kdaj se vrši pogreb, se pravočasno naznani. 3369
Tovariši, vljudo Vas vabimo, da vsi spramite dragega pokojnika k zadnjemu počitku.
V Ljubljani, dne 21. sept. 1908.
Odbor.

Rudolf Lunder
strojnik „Narodne tiskarne“
padel sinoči ob 1/10. uro kot nedolžna žrtev nečloveške vojaške brutalnosti.
Ljubljana, 21. septembra 1908

Dva jako lepa, svetlozrjava
psa jazbečarja
sta naprodaj.
Kje, pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3311 3

Absolventinja praškega konservatorija
učí za zmeren honorar
igranje na klavir.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3341-2

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani naznanja pre-
tužno vest, da je njen vestni in marljivi sotrudenik,
gospod
Rudolf Lunder
strojnik
bil sinoči ob 1/10 uri kot nedolžna žrtev
ustreljen.
Blag mu spomin.
V Ljubljani, dne 21. septembra 1908.

Rudolf Lunder
strojnik „Narodne tiskarne“
sinoči ob 1/10 ustreljen, kot nedolžna žrtev nečuvne vojaške
okrutnosti v 22 letu svoje starosti.
Kdaj se vrši pogreb, se pravočasno naznani.
V Ljubljani, 21. septembra 1908.
Globoko žalujoča rodbina Lunder.

Anton Guzeli
Albina Guzeli roj. Deisinger
poročena.
Škofja Loka, 21. septembra 1908.

Otvoritev jesenske in zimske sezone!
Popolnoma sortirana zaloga
za jesensko in zimsko sezono
In največja izbira moške in damske obleke ter
konfe-cije za dečke in deklice.
Čudovito nizke cene!
„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

Parna pralnica in likalnica
(z motornim obratom) 4090-11
C. J. Hamann v Ljubljani.
Po vse do srede vsakega tedna v moji
trgovini za pranje in likanje oddano
moško perilo se lahko pride v soboto
istega tedna ali pa se pošlje venkaj.
Perilo se jako varuje. Zmerne cene. Perilo kakor novo.

Knjigarna
Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani, na Kongresnem trgu štev. 2.
priporoča svoje
popolno zalogo
vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na o. kr. I. in
II. državni gimnaziji, na o. kr. državni gimnaziji z nemškim
poučnim jezikom, na o. kr. višji realki ter na o. kr. moškem in
ženskem učiteljskem, na mestnem dekliskem liceju in višji dekliski
šoli tukaj, na zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih
šolskih knjig
v najnovejših izdajah in po najnižjih cenah.
Zaznamki navedenih knjig se dobivajo zastoj. 3213-8

„SLAVIJA“
45-10
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814 430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gosposkih ulicah štev. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik Miroslav Pusteclovšek.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.